

GÉCZI JÁNOS

21 rovinj

8. nap (1993. július 24.): magnéziumoxid alkony és, 74 sor

*a szent kereszt-kapu után
 praetor-palota az óváros kezdete
 csiszatolt lépcsők
 barna macskák
 a grisia utcán fölfelé
 taksálható a közeljövő
 de a barokk mögött
 nem tudni ki áll*

*fasor tengerizölden
 márványlépcső bimbós repcevirág
 a vékony combúak a harangtornyot járják
 susogják a látvány mindent megér
 ahogy lobog a nyár
 csehüvegbe hajló partvidék
 tíz kilométerben
 egyberedőzött százötven kilométer
 látható
 a harangkongások idején
 szent euphemiától*

*a megroggyant kilépőn
 fahordó barát
 s egy mosolyba dermedt
 néma apáca
 kikenek múltja egybenőtt
 szellős loggia várakozik bennük
 féldrágakő-fűzés
 elsötétedő akrilminiatűr
 félkiló antikolt filigrán
 a jegelt ezerjófűtea
 ércnél maradandóbb műve*

*északról jönnek
 csillaghullásra
 közelednek a szürkületi meteorrajok
 ha vízbe
 ha machiába sistergőn csapódik
 a láng a zubanásba belehal
 hogyan csinálják a magyarok*

meddig bírják
 faggat a hölgy vetkezik
 sült hold*segge
 mint a korai hasonlat
 mint a korai magömlés

a tenger pupilláját
 a rácsingű halászok
 bárkáikkal el sosem érik
 ez nekik kékkagyló
 líra olaszország
 a szentképeken
 esküvői kendőkkel integetnek
 és
 az ujjbegynyi szemeket
 hűvös maradjon
 a szőlőről grappába mártják

súrol egy szárny
 nem tudok mit mondani
 a sós könnyről a repülésről
 te vízköpő oszlopszent
 szorgos propellert adj nekik
 miként a tengerre vonulókat
 áldjad meg motorolajjal
 hajócsavarral

akár a darudrótban
 a csikorgás
 füge érik
 (bévül mint kiskamaszlány
 sóvár rózsapinácskája)
 benne a puffanás
 ahogy majd egyszer földet ér

a tárgyak kemény fényhéja alatt
 egy másik
 lány héj van
 fehér és filces
 mint a keserű MgO
 lángra kap ha alkony
 és hozzányúlnak

9. nap (1993. július 25.): tizedik fény kőszófejtés, 62 sor

hónapot ázott
 kérgét lemarta
 bizmutzöldre pácolta a só
 bisszusfonalakkal a kagylók befogták
 más uszadéknak évad is kell
 hogy könnyű legyen sárga és
 kiterjedése már-már térfogattalan
 vagy teljesen az
 amilyen a fából faragott angyaloknak

belőle kilöködött
 a síkeometria mozgó higanypontja
 nem tapad hozzá se kép se mondat
 tudatvesztes
 mutatja a vízmagasságot
 napjárást ikerás halaknak fészket

ami part
 az mulékony dolog
 ciprustűk hárfája
 éneklő csuklóízületes kabócák
 mohos szívű kézen fogottak
 lomha sétája hullámdöngette mólón
 – semmi nincs ami az egészben

a víz megölhetetlen
 amit magával sodor az is
 legyen puffadt bólyázó
 vagy fúrja át benne a fekete tízest
 az ólomkukac
 a vízben fürge axiómák

nem a föld
 a víz felett
 mutatják meg a szelek
 hogyan kell rajongani

a tizedik fény
 a mélységből tör fel
 ezért dadogva lépked az öböl szárnyán
 bővített mondatban szégyelli magát
 vizes a munkásruhája
 sókockákat hoz
 azzal jelöli útját
 belelóg bármibe
 ahol ott a tenger

minden órában lehet egy perc
 a napviharok rámutatnak
 nem tudja átbillenteni
 új oldalára az uszadékfát
 ilyenkor
 pentametert helyez a hátára
 a pentameternek nincs árnya
 akár a formalinos magzatoknak

a rönk pedig sír
 mert történetet adtak neki
 s forty meg buborékos lábjegyzetet
 beleláthat a tanba
 belepillant a filozófiákba
 megnézheti magát az esztétikában
 válogathat az angyalokban
 kápolnák angyalszobraiban

az esély jön
 visszamászik
 régi oldalát az újra hagyja
 ötvenkilenchez az egy
 s nem háborítja a képzetet

10. nap (1993. július 26.): jódvörös, 57 sor

a tenger kutyája nem futkároz
 nem ugat
 nem szoptatja az utódait
 különös a színe
 leginkább bazalt és jódvörös
 alig lehetne eb
 mégis ő az aki örködik
 körbekerüli a parázsházakat
 beszimatol minden kitartó zsolozsmába
 ő a tengeri kutya
 amint babérfa a babérfa
 a félelem pedig félelem

minden szóban elfér egy szó
 talán az a csoda
 hogy önmaga
 szegfű is nő kinyílik illatozik
 van két cirmos szirma
 elhajlik a szélben
 amely neki fűj
 és szereti a részleteket

a tengeri kutya
 a tavasz sárga violáját kedveli
 olyankor közelebb kúszik a parthoz
 a sáfrányfűvek lidérc lángját
 és a gránátalmák rekeszeiben
 miként izzik a gömb
 a tételes piros
 egyébként rendszeren a víz alatt él
 áttetsző szembéja csukva
 alszik
 vagy nézi szegfűszín
 hogy hízik a dagály
 sétálnak a parton fel-alá
 hordaléktól hordalékig
 vitatkozva a barátok
 raknak ikrát a bölcsőszájú halak
 vizsgálgatja annyira borszínű-e a tenger
 amennyire homérosz akarta

a rend nélküle is rend
 s ami szép az is
 vele mégis több és szilárdabb
 kószaság
 amely visszahelyez az egybe
 visszavisz oda ahonnan kitévedtél

a vízszegély mentén
 az éjszakánként fókalomha köveken
 arasszal vagy nyolccal a felszín alatt
 napra nap ott hever
 selyembundája fűrtjeit
 rojtozzák rendezik emelgetik
 az ólomvíz hullámok
 és türelemmel
 a balk moszatszátra sirálylábra is ügyelve
 justinianusra és a naviatikára
 türelemmel
 figyel s szemlél kitölt
 az élő és élettelen létre

11. nap (1993. július 27.): élet lenvers, 60 sor

hiába van délelőtt tizenegy
 ha az öbölben korahajnal és kél a nap
 nyílik az ajtó
 a klasszicista házat
 mindjárt lebontja az árapály

ide-oda
 mint a szívtévesztő
 csend a szavak labirintusában
 a vetési kazulán is
 reggeljét veszi az újkor
 nem tud a szövet mit kezdeni
 a magyar lenvirágok között
 a pomogránátos mintával
 saspáfrányos széllel
 a szigetszín ismeretlen neki
 a főpapi vállon

megadja a hangot az időszámításhoz
 egy kabóca
 – szabó lőrinc mediterrán tücske –
 majd beleolvad
 a spanyolgitár a harangkongásba

a v élet lenről hogyan lehet írni
 ha köréje állnak
 barmok a szénáskazalhoz
 barna vörös és hóka rendek
 felriadnak a lappantyúk
 letapossák a lentáblát
 s (n-el vagy n nélkül) a kakasmandikókat

a festmény öblében azóta hajnal van
 hogy elindult a vers
 és hajnal marad akkor is
 amikor véget ér
 kereten túl zuhog a verőfény
 éppen tizenegy
 delelőig már nem homorodnak a dolgok
 nem látszanak a gepárdfoltok
 a gepárdszemek
 a harag csóvái

ami pedig a vásznon van
 csupa porprémes rom
 az elhagyott tárgyakon
 átlábalnak varjútestű férfiak
 nincsenek tévszakok
 nem művelik kapával a kertet
 férges marad a fa gyümölcse
 bár terem
 kirágja a szőlőleveleket
 a ködkabátú peronoszpóra
 és a festmény foltjai arra nem valóak

árnyakként odarogytak
 a sziklakő alá a harangtoronyhoz
 a diófa sima ág-hajlatához
 mint nagy szennyes rongyok
 a hibáink
 melyeket elfelejteni nem akarunk
 zúgnak benne nagy időink
 akár a torpedótestű
 tejcsikos szenderek
 az éjjeli kénsárga lámpafényben

12. nap (1993. július 28.): a monoton sziget, 49 sor

annyira közel van hozzá
 hogy árnyéka sincs
 vagy ha van (éjszaka)
 akár a figyelő sirály
 szárnyát maga alá húzza
 neki azonban nem kell ügyeskedni
 azóta hogy ráadták a szent nevét
 majd maga lett a szent

kizárólag
 a fáira ügyel
 úgy ne járjon mint a Hét hajszál
 előbb a bozótja égett fel
 majd hét olajfáját emésztette el
 nincs rajta se kígyó
 se arany sakál
 hiába hazudják viharban a szelek
 annyit megélt
 hogy utálja a megszemélyesítéseket

tudja
 minden üveg kártékony
 a zöld üveg
 mert lelke van
 a színtelennél kártékonyabb
 átengedi a gondolatot
 a sűrű gonoszát visszatartva
 így aztán foglya a mitológia
 ennyit épp elég
 hogy megformálja magának az
 akinek erre van kedve
 akit nem húz beljebb a tenger
 tudja
 az egész népért

mennyivel kártékonyabb
 mint a magamért
 tudja
 katerína
 katerína
 addig él amíg istria
 ha hozzá tértek
 felneveli kőoroszlánjait
 nem érdekli velence
 nem hogy az esernyőfenyvek ravennában is állnak
 magas oltárja korfunak
 és szemközt a botanikusok kertje

monoton dallam
 a fény
 jádeköben
 helybenjárva
 a bátorság amelyben becsukódik az erő

13. nap (1993. július 29.): ötvenkilenc, 59 sor

kétségtelen
 negyedjére állapítom meg
 minden nap hozhat a víz valamit
 kigörget üres héjat hullát
 egy-két megőrölt mészködarábot
 nem tudnak beszélni
 az amit használnak nem nyelv
 még csak nem is makogás
 ennyi elég is lenne a költészetről
 csurran a méz és magyar
 nyír nyer nyúl nyár nyalni lehet
 kiteltek a fagylalttölcsérnyi kisformák
 olvadnak a terasz sakkos kővén
 a táncterasz pedig nagy események helye
 ott ropognak a falak
 a bugyik
 a mérges hegyű dalok
 a hahoták
 kétségtelen a tárgyak burkait be lehet mászni
 a szavak kicsi légmellényeivel vizet járni
 és sastollakkal meghágni a levegőt
 de hogy igazán megtörténünk-e
 az nem ott dől el
 ha egyáltalán dől
 valamerre ez az élet- s túléletjátzsma
 ha több vagyunk mint feledésre érett fölsorolás

sűrű sörözés egy mamlasz tengerparton
 ahol az olajfák maguknak kiválasztották
 a pucér formát
 pedig nem ismerik kárpát-európát

holnap kétségtelen másik nappal
 a szobák kiállnak
 magukba gyúrni új másolatokat
 kicsit viccelnek
 csöppet tragédiáznak
 eltanulják a dadogós breaket
 kétségtelen holnapra készülgetnek
 szikkadnak a páratlan melegben
 visszaidézik a régi hajóutat
 amelyben meghatározható volt a hajó
 a vitorlából nem kopott ki a vitorla
 a part part
 a hullámokból nem gördült ki a hullám
 se pedig más vagy az áltestű hullám

kétségtelen
 szekafanderes meghatározások
 egy magas karcsú borzas ciprus
 kortyol a vassó-sárga vízből
 hajt egy-két ágat majd pihen
 fakul egy keveset majd élénkebbé válik
 belehallgat az alatta heverőkebe
 nézi hogyan falnak
 megérintetlen mégis szenvedélyes
 nyugodt ötvenkilenc

*

a móló márványpárkányán mentem
 a kutyám a vízbe esett
 nem szokott ilyen történni a kutyámmal
 hogy a móló párkányán velem
 hogy kisiklik alóla a márvány

14. nap (1993. július 30.): foncsorán borges vagy, 64 sor

a cukor mely gyümölcsé érett
 s veszi kámszáját ahogy pirul a fán
 egy hang
 még egy
 idegöregtetik élém
 könnyűszerkezetű héjburok

amikor nincsenek atalantalepkék
 a magyaltölgyben
 kibomlott a nyár
 kitört az adásszünet

szólni nem tud
 de visszatükröz négy disztichont
 az ötödik hexameter felénél megbicsaklik
 hogy eltakarták a torzonborz gallyak a napot
 szélmultával tovább skandálja a fényt
 hasára fekve
 beszagol a misztikus avarba
 elveszti kastélyát

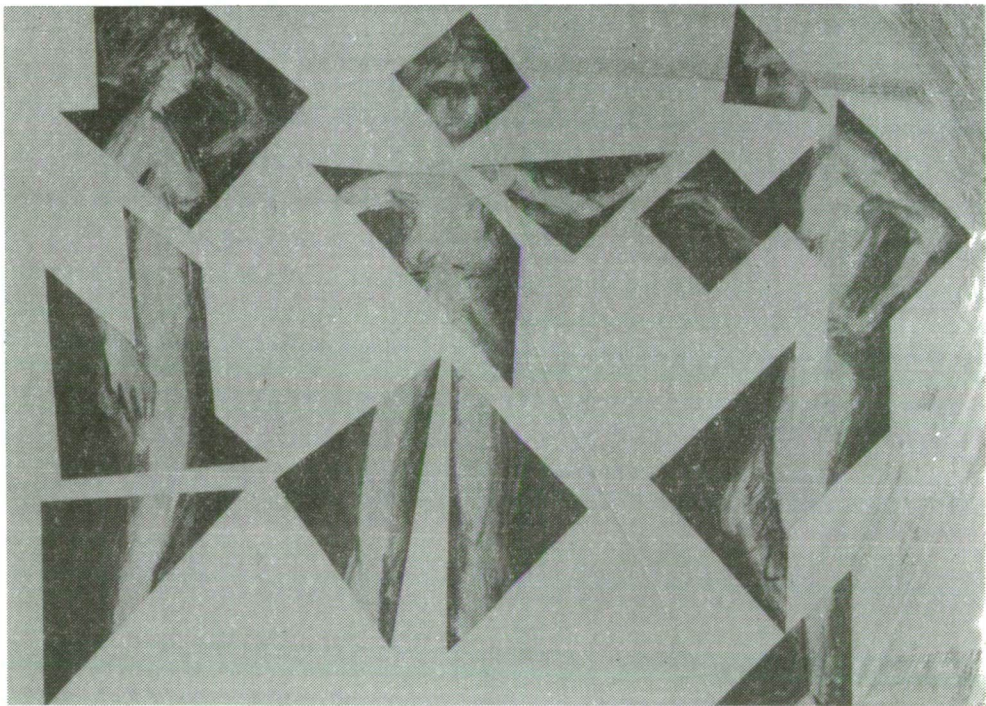
felhízott okker
 öreg
 tiszta tokaji
 odatolva a terasz pereméig
 vagy amikor lassan megérkezik
 a félt és vágyott utazás

én
 nem tudom
 kimondani
 és tudom hogy más sem tudja
 egy szó amelyből a jelentés kihullt
 végleg
 nincs eldőlt kékárnyas visszhangja
 nincs kénszagú kotyogás az alján
 nem mozdul meg benne
 ha kicsúszik alóla a rostos papírdarab semmi
 vagy nem vált izzó feltételes módba
 hogy ráhull
 a szablyával levert mandarinvirág
 és ebbe belepusztul

már könnyű
 éppen hogy van teste
 beszakad a szempillantástól
 feloldja a halk és önfeledt kacagás
 bármibe bezuhanhat
 a szétrepedt római gránitszobor
 vagy a palack tintakék nyakába
 a bíbor tengeri sün haragos páncéljába
 a rigófüttybe a fa alján

nyirkos szél
szalad
könnyezik a tenger
a párák a só fényesíti
leszakad de észre sem veszi
halálát a rózsaaág
messzire tolódik
akár a tükör mérges foncsorán
borges vagy
a duzzadó vitorlájú kétárbcos

az ég lukain keresztül
szivornyáznak a csillagok
metaforát vizet holdárnyékot
locsogást a szellős emyők alatt
a társaságban
cédrust a parti öbölmeredélyről
hajszín pillangóbábot

KÁROLYI ZSIGMOND: TANGRAM 1987.